

první, u něhož má povinný svůj obecný soud ve věcech sporných (§ 82 ex. ř.), jenž na základě předložených spisů zkoumá, jsou-li tu podmínky v §§ 79, 80, 81 ex. ř. vyznačené. Ježto rozsudek proti povinnému vydaný byl vynesena okresním soudem v Krakově, tedy v cizozemsku zřízen a povinný dle obsahu exekučního návrhu má své bydliště ve Frenštátě p. H., pokud se týče u soudu sborového první stolice v Novém Jičíně (§§ 65, 66 j. n.), jest toliko krajský soud v Novém Jičíně k povolení předmětné exekuce příslušen. Slušelo tedy rekursu vyhověti, výkon exekuce cizozemským úřadem povolené odmítnouti a soudu první instance naříditi, aby exekuční úkony již vykonané zrušil, až toto rozhodnutí druhé stolice nabude moci právní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Dovolací rekurs vychází z názoru, že rozsudek okresního soudu v Krakově, o nějž stěžovatel opřel svůj exekuční návrh, dlužno vzhledem k tomu, že exekuční řád platí dosud nejen v Čechách a na Moravě, nýbrž také v Haliči, pokládati za platný exekuční titul ve smyslu § 1 ex. ř. a že proto byl okresní soud v Krakově příslušným k povolení navržené exekuce, kterou okresní soud ve Frenštátě jako exekuční soud ve smyslu § 17 ex. ř. jest povinen vykonati. Ani k tomuto právnímu názoru stěžovatelovu ani k jeho právnímu výkladu §§ 79 a násl. ex. ř. nelze přisvědčiti. Jakmile samostatný stát československý dle zák. ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. zák. a nař. vstoupil v život, stala se od toho dne Halič oproti němu cizozemskem, s nímž mohou býti pouze mezinárodní styky udržovány. Okolnost, zdali v Haliči, pokud se týče u okresního soudu v Krakově platí dosud exekuční řád ze dne 26. května 1896 čís. 79 ř. z., jest nerozhodná; neboť ze státní samostatnosti československé republiky plyne, že exekučním titulem ve smyslu § 1 ex. ř. mohou býti pouze ony spisy a listiny, které ode dne 28. října 1918 vznikly v obvodu tohoto státu. Proto může v obvodě československé republiky býti exekuce na základě rozsudku okresního soudu v Krakově povolena a provedena jen a jedině za podmínek v §§ 79 a násl. ex. ř. blíže uvedených. Z té příčiny jest naříkané usnesení důvody k němu připojenými úplně opodstatněno.

Čís. 42.

Nepřípustnost určovací žaloby, když možno žalovati přímo o plnění.
— Zamítá-li se určovací žaloba pro nedostatek podmínek § 228 c. ř. s., není skutečnost, že se o meritum sporu nerozhoduje, o sobě důvodem pro zamítnutí žaloby pouze pro tentokráte.

(Rozh. ze dne 5. února 1919, Rv I 45/19.)

Žalobní prosba, která se domáhala toho, aby bylo uznáno právem, a) že žalovaný prodal žalobci určitý pozemek za 5000 K a b) že jest povinen, odevzdati mu jej a vydati příslušnou vkladní listinu, byla žalobcem

při ústním líčení obmezena pouze na první část svého petitu, poněvadž žalovaný namítal nemožnost plnění z té příčiny, že prodal pozemek třetí osobě, která jej má již také v pozemkové knize připsaný. Žalovaný se proti této změně žaloby ohradil. **P r v n í s o u d** (okres. soud ve Slaném) ji však připustil, poněvadž jde o pouhé obmezení prosby žalobní, a pustiv se do jednání o věci, zamítl žalobu z meritorních důvodů. — **O d v o l a c í s o u d** (zemský soud v Praze) vyhověl odvolání žalobcevu potud, že zamítl žalobu pouze pro tentokráte. V důvodech uznává, že provedená změna prosby žalobní jest pouhým jejím obmezením. Jelikož však obmezením tím se stala žaloba žalobou určovací po rozumu § 228 c. ř. s., domáhajíc se v podstatě své určení, že žalobce má proti žalovanému obligační nárok z kupní smlouvy na odevzdání prodaného pozemku, bylo povinností soudu prvního stolice, aby předem zkoumal, jsou-li tu zákonné náležitosti určovací žaloby dle § 228 c. ř. s., to jest má-li žalobce právní zájem na tom, aby právní poměr byl co nejdříve na jisto postaven. Podmínky této zde však není; neboť žalobce mohl a z důvodů procesní ekonomie také měl, aby předešel dvěma sporům místo jednoho, žalovati ihned na příslušné plnění, které zamýšlí pro sebe odvozovati z tvrzeného právního poměru a z jeho nedodržení žalovaným, to jest na náhradu škody nebo interesse; v tomto smyslu mohl žalobní prosbu na odevzdání pozemku a vydání vkladní listiny dle § 235 odst. 4 c. ř. s. pozměnit. Jelikož jest určovací žaloba míněna jen pro ten případ, že nelze ještě žalovati na plnění, zájem na bezodkladném zjištění právního poměru, z kterého ono resultuje, zde však přes to jest a žaloba určovací nemá tudíž místa v případech, v nichž možno žalovati přímo na plnění, měl první soudce obmezenou žalobu pro nedostatek zájmu na bezodkladném určení právního poměru zamítnouti a neměl se pouštět do merita sporu. Právě proto však, že nelze o meritu věci nyní rozhodnouti a žalobci zůstává vyhrazeno, aby později žaloval buďsi na plnění neb, kdyby se později potřebný zájem vyskytl, na určení právního poměru, slušelo zamítnouti žalobu jen pro tentokráte.

N e j v y š š í s o u d vyhověl z části dovolání žalovaného a zamítl žalobu nadobro.

D ů v o d y:

Dovolání jest důvodno, pokud domáhá se zamítnutí žaloby vůbec. Správně dovodil odvolací soud, že po obmezení žalobní prosby může se jen jednati o žalobu určovací. Procesní právo předpisuje z důvodů veřejných, že žalobce v určovací žalobě prokázati musí svůj zájem na určení práva nebo právního poměru. Neprokáže-li zájmu takového, musí důsledně se žalobou podlehnouti, poněvadž nevyhověl podmínkám procesním právem stanoveným. Není důvodu zamítati v takovém případě žalobu toliko pro tentokráte, takové zamítnutí přičí se procesnímu předpisu § 228 c. ř. s. Že o meritu sporu rozhodovati netřeba, není-li zájmu na zjištění, jest jen přirozeno a ničeho na věci nemění. Zamítl-li tedy odvolací soud žalobu toliko pro tentokráte, nelze to uznati za správné a bylo v tom směru rozsudek odvolacího soudu změnit a rozsudek prvního soudu obnoviti.